

ЦАО
СЮЕЦИН

СЪН В
АЛЕНИ
ПОКОИ

紅樓夢

Превод от китайски

Петко Т. Хинов

Консултанти

проф. Джан Циншан

проф. Сун Уейкь

Библиотека
Тезаурус

№ 1	Уилям Шекспир	<i>Великите трагедии</i>
№ 2	Мирча Елиаде	<i>Трактат по история на религиите</i>
№ 3		<i>Книга на мъртвите</i>
№ 4	Мирча Елиаде	<i>Шаманизмът и архаичните техники на екстаза</i>
№ 5	Мирча Елиаде	<i>Йога. Безсмъртие и свобода</i>
№ 6	Леонардо	<i>Трактат за живописата</i>
№ 7	Марина Цветаева	<i>Живот в огъня</i>
№ 8		<i>Попол Вух.</i> <i>Древните истории на Киче</i>
№ 9	Платон	<i>Държавата</i>
№ 10	Николо Макиавели	<i>Владетелят</i>
№ 11	Освалд Шпенглер	<i>Залезът на Запада, т. 1 и 2</i>
№ 12	Джеймс Фрейзър	<i>Златната клонка, част 1 и 2</i>
№ 13	Цао Сюецин	<i>Сън в алени покои, т. 1, т. 2</i>
№ 14	Франсоа Волтер	<i>Векът на Луи XIV, т. 1 и 2</i>
№ 15	К. Станиславски	<i>Работата на актьора, т. 1</i>
№ 16	Барух Спиноза	<i>Етика</i>
№ 17	А. С. Бродли	<i>Шекспировската трагедия</i>
№ 18	Готфрид Лайбниц	<i>Монадология</i>
№ 19	Мишел дьо Монтен	<i>Пътенис</i>
№ 20	Валафрид Страбон	<i>За градинарството</i>
№ 21	Франсоа Волтер	<i>Философски новели</i>
№ 22		<i>Пътят към мъдростта</i>
№ 23	Василий Кандински	<i>За духовното в изкуството</i>
№ 24	Дейвид Хюм	<i>Изследване на човешкия разсъдък</i>
№ 25	Цочо Бояджиев	<i>От Плитон до Висарион</i>
№ 26	Джордано Бруно	<i>Пепеляната вечеря</i>

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава тридесет и първа..... 11

Разкъсва се ветрило и красавицата смее се на глас.

Цилинът тайно предвещава любов до старост беловласа.

Глава тридесет и втора 29

От откровени думи Баю се умопомрачава.

От срам дълбок Дзинчуан с живота се прощава.

Глава тридесет и трета..... 43

Братска омраза се разгаря, устата шепнат клевета.

За провинения безбройни жесток побой търпи синът.

Глава тридесет и четвърта..... 55

От чувства за пленен,

Баю сестрицата си Лин разчувства.

От погрешка заблудена,

Баочай пред батко си сгрешава.

Глава тридесет и пета 73

Бай Ючуан опитва супа от листа на лотос.

Хуан Дзин'ин плете умело мрежа със цветчета мей.

Глава тридесет и шеста..... 91

Девојка бродира влюбени патици,

а във „Вишнево седефче“ Баю сгн вецъ сънува.

Че всекиму своя любов е отредена,

в „Крушево ухание“ Баю съзнава.

Глава тридесет и седма 109

*В кабинета „Есенна прохлада“
се ражда обществото „Дива ябълка“.*

*В „Двор на асарума“ заглавия
измислят за стихове за хризантеми.*

Глава тридесет и осма..... 137

*Царкинята на Сян
печели състезание по стихове за хризантеми.*

*Дамата на асарума
осмива крабовете в стихове.*

Глава тридесет и девета 159

*Бабичка селска приказва за цяло-нецяло.
Юноша влюбен иска да знае цялата истина.*

Глава четиридесета 175

*Госпожа Дзя две пиришества в Градината устройва.
Дзин Юен'ян три гатанки по домино задава.*

Глава четиридесет и първа..... 201

*Дзя Баою опитва чай в обителта „Изумрудени прозори“.
Баба Лиу се напива с вино в „Двор на отрадна аленина“.*

Глава четиридесет и втора 219

*Дамата на асарума
с благоуханни думи разсейва страховете.
Царкинята на Сян
с изящна подигравка изрича неизказаното.*

Глава четиридесет и трета..... 239

*От жажда за разтуха
за ден рожден събират средства.
От неумираща любов
някой тамян край кладенец гори.*

Глава четиридесет и четвърта.....257

*От неочаквано разкритие потресена,
Сифън от ревност побеснява.
От радост ненадейна изненадана,
Пингър със руж се разкрасява.*

Глава четиридесет и пета273

*От златна дружба породени,
златни слова уханно се изливат.
Печал в дъждовна вечер вдъхновява
като дъжда печални стихове.*

Глава четиридесет и шеста.....293

*И стар, развратникът
не може от разпътство да се удържи.
Девојката на име Вярност
от брака с клетва се отрича.*

Глава четиридесет и седма311

*Тъп господар играе на любов
и сетне бой яде.
Момък напет, уплашен за живота си,
забягва далеч.*

Глава четиридесет и осма.....329

*Получил урок, влюбчивият момък
намисля да стане търговец.
В изкуството влюбена, девојка изтънчена
ден и ноц стихове пише.*

Глава четиридесет и девета.....347

*Свят вълшебен
сред белия сняг и червените мей се разкрива.
Миловидни девојки
с печено сърнешко сладко се угощават.*

Глава петдесета367

*В хижа „Тръстиков сняг“
поетично съревнование се вихри.*

*В „Пристан на топли ухания“
изкусно съчиняват гатанки новогодишни.*

Глава петдесет и първа395

*Сестрицата Сюе стихове
на древна тъга съчинява.*

*Лекарят Ху неразумно
твърде силни лекарства предписва.*

Глава петдесет и втора.....417

*Разумната Пинг’ър
крадеца на гривната „Рачешки вѐси“ прикрива.*

*Всеотдайната Цин’уън
даже болна пауновата пелерина зашива.*

Глава петдесет и трета439

*В Нингуо, в нощта новогодишна
принасят дарове във прародителския храм.*

*В Жунгуо, на празника фенерен
във нощта провеждат пир.*

Глава петдесет и четвърта465

*Старата госпожа Дзя
изтъркани истории разчепква и сразява.*

*Уан Сифън от стари книги
вади пример и всички забавлява.*

Глава петдесет и пета.....487

*Наложницата глупава
заради глупости опозорява родна дъщеря.*

*Слугиня злоезична от зли подбуди
наглее пред млада господарка.*

Глава петдесет и шеста 507*Далновидната Танчун**с полезни промени премахва куп злоупотреби.**Мъдрата Баочай**с малки услуги печели всеобщо единодушие.***Глава петдесет и седма 527***Умната Дзъдзюен**с думи сърдечни изпитва невежия Камък.**Милозливата леля**с любящи думи утешава неразумната Пин.***Глава петдесет и осма 551***Под кайсиева сянка**мним съпруг оплаква лъжовна съпруга.**Край прозорец копринен**дълбоко сърце проумява безумна нелепост.***Глава петдесет и девета 569***Край брега „Върбови листи“**авлига гълчи и лястовица укоряват.**В павилиона „Вишнево седефче“**пълководецът зоват и бунта потушават.***Глава шестдесета 581***Жасминов руж заменя пудрата от дива роза.**Роса от маслодайна роза връща „Скреж от пория“.*

Глава тридесет и първа

*Разкъсва се ветрило и красавицата смее се на глас.
Цилинът тайно предвещава любов до старост беловласа.*

Да се върнем към нашата история! Когато Сижън видя изкашлящата на земята кръв, пролази я леден хлад. Тя тутакси си спомни, че някога някой ѝ бе казал: „Ако млад човек захрачи кръв, не се знае колко време му остава, но дори дълго да изкара, ще бъде похабен човек.“ Спомни си Сижън тия думи и отколешната ѝ мечта за слава и блясък неволно изстина у нея – като мъртва пепел. От очите на момичето неусетно покапаха сълзи. Баою я видя, че плаче, и ненадейна мъка сви сърцето му.

– Какво ти е на душата? – попита я той.

Сижън насила се усмихна:

– Че какво ще ми е, нищо ми няма!

Баою обаче поиска тозчас да прати да ѝ сварят жълто вино¹ и да донесат хапчета *литун*². Сижън го дръпна за ръката и с усмивка каза:

– За какво ти е да вдигаш такава дандания, ще разтревожиш сума ти народ, после ще ми се качат на главата, че съм се надула до безразсъдство! Сега никой не знае, а ако се вдигне шум и разберат, и на теб няма да ти е добре, и на мен ще ми е зле. Я утре ти най-прилично прати някого от малките да потърси доктор Уан, да ми направи някакъв цяр, ще го изпия и ще се оправя. Не е ли най-добре никой да не знае?

На Баою му се стори, че девойката има право, и се отказа. Отиде до масата, наля чай и даде на Сижън да изплакне уста. Тя усети, че

¹ Шаосинското вино, наричано още *жълто вино*, се приготвя от жълт ориз и е получило названието си от жълтия си цвят. Обикновено се поднася топло.

² Хапчетата *литун* (嶙峯丸) са традиционно китайско лекарство, което се използва при травми от падане, наранени сухожилия и кости, лумбаго и болки в кръста, болки от синини и отоци и др.

момчето се безпокои; да му рече да не ѝ прислужва – той нямаше да се съгласи, напротив, щеше да разтревожи и останалите. Наистина бе най-добре да му позволи да прави каквото иска. Затова Сижън приседна на одъра и се остави на грижите на Баою.

Преди още да се зазори, Баою бързешката се облече и без дори да се срене и измие, излетя навън да търси Уан Дзижън, като сам подробно го разпита. Уан Дзижън попита за всичко отначало и установи, че е обикновено нараняване, сетне назова няколко хапчета и мехлема и обясни как да ги приема и налага. Баою запомни всичко и щом се прибра в Градината³, веднага разпореди да ги приготвят точно по рецептата, но за това сега няма да говорим.

Същия ден се случи тъкмо щастливият празник Начало на лятото⁴ – навсякъде по дверите бяха окачили перуника и пелин, а на ръцете си бяха вързали тигрови амулети. По пладне госпожа Уан устрои пир с вино и покани леля Сюе и дъщеря ѝ да празнуват заедно. Баою забеляза, че Баочай се държи хладно и не му говори – момчето се догади, че ще да е заради вчерашната случка. Госпожа Уан забеляза, че Баою се е оклюмал, и също заключи, че причината е станалото вчера с Дзинчуан, от което се почувства неудобно и реши по-добре да не му обръща внимание. Щом забеляза вялостта на Баою, Дайю пък реши, че няма как да не е, задето е засегнал Баочай – и тутакси ѝ докривя, а видът ѝ също стана унил. Сифън пък снощи бе узнала от госпожа Уан за станалото между Баою и Дзинчуан и като знаеше негодуванието на госпожа Уан, сега сама не смееше да приказва и да се шегува, но действаше според настроението на госпожа Уан, от което държанието ѝ бе станало още по-хладно. Инчун и сестрите ѝ видяха, че останалите са без настроение, и също се умърлушиха. Затова всички постояха що постояха, па се разотидоха.

³ За градината „Величествени гледки“ вж. „Сън в алени покои“, т. 1, гл. 17 и 18.

⁴ Празникът на двойната петица (петият ден на петия лунен месец), известен и като *Начало на лятото* или *Празник на драконовите лодки*: портите се китят с перуника и пелин (蒲艾), плочици с формата на тигър се връзват на мишницата на мъжете или се заkitват в косите на жените все със същата цел – за прогонване на злото, тъй като петият месец по селския календар в Китай изобилства с болести и напасти.

Поначало Дайю предпочиташе разотиванията пред събиранията, и за това тя имаше основание. „Хората се разделят – казваше тя, – затуй че първом се събират; щом са заедно, те са щастливи, ала дойде ли време за раздяла, нима не се чувстват изоставени? От това чувство пък се ражда болка в душата, ето защо е най-добре да не се събират. Ей онова цвете например е разтворило пъпка и всички му се радват, но дойде ли време да увехне и окапе, колко тъга и съжаление ще породи; ето защо е най-добре да не разцъфва.“ Поради тая причина, когато всички смятаха, че са щастливи, Дайю, напротив, усещаше дълбока скръб. А Баю по природа бе такъв: искаше срещите никога да не свършват с раздяла, а цветята да цъфтят, но нивга да не вехнат. При всяка разлъка и увяхване той се чувстваше напълно безпомощен, ала при все това дълбоко скърбеше.

Днешната гощавка бе такава, че накрая всички си тръгнаха унили. Дайю не обърна особено внимание на това, а Баю се прибра в стаята си потиснат, като непрестанно въздишаше. На всичко отгоре, когато Цин’уън му помагаше да се преоблече, по невнимание изпусна ветрилото, то падна на пода и рамката му се строши.

– Глупачка, истинска глупачка! – въздъхна Баю. – Какво ще стане с теб, когато един ден сама се задомиш и поемеш живота си в свои ръце? И тогава ли ще мислиш само за това, що е пред очите ти, а не за после?

– Напоследък вторият господар е станал доста сприхав – хладно отвърна девойката – и на всяка крачка се прави на важен! Предния ден ти дори удари Сижън, а сега с мен се придириш. Щом ти харесва, бий ме, ритай ме тогава! Какво че съм изпуснала ветрилото, голяма работа! Преди не помня колко стъклени кани и ахатови купи съм строшила, но никога не си ме укорявал много, а сега за някакво си ветрило – толкова злъч! Щом сме ти омръзнали, ами отпрати ни и си избери по-добри, не е ли по-харно да се разделим мирно?

След това излияние Баю се разтрепери от гняв.

– Какво си се разбързала? – сопна се той. – Тъй или иначе ще дойде ден да си отидеш!

Сижън, която слушаше препирнята им от началото, бързешката влезе и рече на Баю:

– Хубава работа, какво пак те прихвана? Колко пъти съм си казвала: веднъж да ме няма наблизно – и бъркотията готова!

При тия думи Цин’уън се засмя подигравателно:

– Като приказваш толкоз хубаво, како, що не дойде по-рано да му охладиш раздразнението? От древност досега няма по-опитна прислужница от тебе, ние за нищо не ставаме! Щом си такава злат-

на слугиня, защо ли тогава вчера получи ритник в гърдите? Кой ли знае на нас, неопитните, какво наказание ще ни стовари утре-вдругиден!

От тия думи Сижън пламна в гняв и срам. Тъкмо се канеше и тя да каже едно-друго на Цин'уън, когато забеляза, че от ярост лицето на Баою бе прежълтяло. От немай-къде тя преглътна обидата и рече:

– Мила сестрице, излез да се поразходиш, ние не сме прави!

Щом Цин'уън чу „ние“ – това естествено означаваше Сижън и Баою, – ревност бодна сърцето на момичето и то се изсмя подигравателно:

– Да не би да не знам какви сте „ние“! Я не ме карайте да се червя заради „вас“! Много добре знам какво правите тайно двамата! Че нали и ти си като мен, дори наложница не си могла да му станеш, както изисква редът и приличието, откъде накъде се кичиш с това „ние“, а?

Лицето на Сижън стана мораво от срам – тя се разкайваше за неволно изпуснатата дума. А Баою додаде отстрани:

– Щом като се дразните, още утре ще ѝ повиша ранга, да ви видя тогава!

Сижън побърза да го дръпне за ръката с думите:

– Не виждаш ли, че е глупава, за какво спориш с нея? Друг път си толкова великодушен, и по-големи неща си прощавал, какво те е прихванало днес?

Цин'уън се засмя подигравателно:

– Щом като съм глупачка, не съм достойна да разговаряш с мен! Аз съм просто една робиня – и толкоз!

Щом чу това, Сижън каза:

– С кого спориш в края на краищата: с мен или с Баою? Ако на мен се сърдиш в себе си, тогава говори само с мен, няма какво да безобразничиш и врешиш пред втория господар; ако се сърдиш на него, няма защо да крешиш т'й, че цял свят да узнае. Аз се намесих само за да ви умиря, за доброто на всички ни, а ти се опитваш да ми напакотиш! Ама ми се струва, че нито на мен се сърдиш, нито на втория господар, а просто скрито ми се подиграваш. Какво в края на краищата целиш? Ето, аз мълквам, сега ти приказвай!

След тия думи Сижън излезе навън, а Баою рече на Цин'уън:

– Няма нужда да се ядосваш, аз сам се догаждам какво те мъчи отвътре. Ей сега отивам да обадя на старата госпожа, бездруго си вече голяма, нека те отпрати по живо – по здраво, по-добре ще ти е, нали?

Тия думи пронизаха сърцето на Цин'уън до болка.

– Защо да си отида? – просълзи се девойката. – Може и да съм ти омръзнала, но няма по този начин искаш да се отгървеш от мене?

– Аз някога карал ли съм се с тебе така? – сопна ѝ се Баою. – Няма съмнение, че ти сама искаш да си идеш, затова най-добре да съобщя на господарката да ти даде пътя!

След тия думи той скочи, за да изпълни заканата си. Сижън се спусна да му препречи пътя и с усмивка каза:

– Накъде си тръгнал?

– При господарката – отвърна Баою.

– Остави тая работа! – усмихна му се тя. – Дори наистина да си решил да ѝ обадиш, не се ли боиш, че ще навлечеш срам върху момичето? Дори то наистина да си тръгне, ти първо се успокой, остави нещата да попреминат и тогава иди, та събщи на господарката, мигар ще е късно? Ако сега прибързано отидеш и ѝ обадиш това, все едно е наистина важно, няма ли да събудиш подозрения у нея?

– Никакви подозрения няма да събудя, ще ѝ кажа чисто и просто, че тая иска да се махне.

Цин'уън, плачейки, рече:

– Че кога съм поискала да се махам? Не стига че изливаш яда си върху мен, ами ме и набеждаваш за неверни неща! Добре, иди ме обади, аз пък ще си разбия главата и ще умра, но няма да изляза от тоя дом!

– Ама че чудесия! Хем не ще да си ходи, хем вдига врява до небето! Не мога да ѝ търпя олелията, най-добре да се маха – и толкоз!

След тия думи Баою реши непременно да отиде и да обади. Сижън видя, че не може да го удържи, и се принуди да падне на колене. Бихън, Циу'уън, Шъюе и останалите момичета, като видяха колко люта бе разразилата се буря, стояха всички навън притихнали без дъх и чакаха развръзката. Щом видяха сега как Сижън коленичи, за да умилистави Баою, те вкупом влязоха при тях и до една паднаха на колене. Баою мигом се притече, та вдигна Сижън, въздъхна и седна на одъра, като накара всички да се разотидат. Сетне се обърна към Сижън:

– И какво да направя, та да има мир? Сърцето ми се пръсна, но кой ли ще узнае?

След като рече това, сълзите му неволно рукнаха. Щом видя, че Баою плаче, Сижън сама неудържимо заплака.

Край тях плачеше и Цин'уън, която тъкмо се канеше да каже нещо, когато в стаята влезе Дайю. Цин'уън начаса излезе, а Дайю с усмивка рече:

– За какво плачете точно на големия празник? Да не сте се скарали за *дзундзъ*⁵ и от това да сте се разстроили?

От думите ѝ Баою и Сижън прихнаха.

– Братовчедо, даже да мълчиш като риба, аз сама вече знам всичко – рече Дайю и докато говореше, потупа Сижън по рамото. – Добрата ми снахица! – усмихна ѝ се тя. – Я ми кажи да не би вие двамата да сте се сдърпали, кажи на сестричката си, ще ви помогна да се примирите!

– На подбив ли ме взимате, госпожице! – отвърна ѝ Сижън, като отблъсна ръката ѝ. – Та аз съм само една прислужница, какви ги говорите?

А Дайю ѝ се усмихна:

– Ти казваш, че си само прислужница, аз пък ще гледам на теб като на снаха.

– Защо се заяждаш? Да ѝ докараш и хорските одумки? – намеси се Баою. – Имай милост, те и сега някои приказват щяло и нещяло, какво остава, ако и ти вземеш да говориш такива неща!

– Госпожице – усмихна се Сижън, – Вие не знаете какво ми е на сърцето. Чак като изпусна последна въздишка, това ще свърши.

– Не знам за другите – отвърна ѝ със смях Дайю, – но ако умреш, аз също ще умра от плач по теб.

– Ако умреш – намеси се със смях и Баою, – аз пък ще стана монах.

– Я по-сериозно! – рече му Сижън. – Не може ли да не говориш глупости?

А Лин Дайю вдигна двата си пръста към него и като се нацупи, усмихнато рече:

– Вече два пъти стана монах. От днес нататък ще броя колко пъти ще се замонашиш.

Баою разбра, че с тия думи тя му напомняше какво бе рекъл предния ден, сам се засмя и с това работата приключи.

Веднага след като Дайю си отиде, някой дойде да съобщи: „Имате покана от господаря Сюе!“ Ще – не ще, Баою трябваше да отиде: нали ставаше дума за гощавка с вино, нямаше как да откаже – той остана, докато гощавката приключи. Когато се върна по мръкнало, беше леко пьян и с клатушкане се добра до „Двор на от-

⁵ Сарми от лепкав ориз с различни примеси, увити в палмови листа; имат форма на пирамида и се приготвят за Празника на двойната петица.

радна алена“ . Там откри някаква девойка, която бе изнесла одъра на хладина отвън и спеше върху него. Кой друг освен Сижън можеше да бъде, реши Баою, и като седна на ръба на одъра, той я побутна и попита:

– Поотпусна ли те болката?

Тогава девойката се обърна, привдигна се и рече:

– За какво си дошъл? Пак ли ще ме дразниш?

Баою я погледна – оказа се, че не е Сижън, а Цин’уън. Баою я хвана за ръка и я придърпа да легне до него.

– От ден на ден по-глежена ставаш! – засмя се той. – Сутринта изпусна ветрилото, аз рекох едно-друго, а ти се засегна и каза ония думи. Да бяха само за мен – нищо, но Сижън от добро сърце те посъветва, пък ти и с нея се заяде. Сама си помисли правилно ли постъпи!

– Толкова е горещо! – оплака се Цин’уън. – Какво ме опипваш и прегръщаш? Какво ще каже някой, ако ни види? То аз поначало не съм достойна да седя с теб!

– Като знаеш, че си недостойна – се засмя Баою, – подобава ли да лежиш тук?

Цин’уън не можа да каже нищо, само прихна и рече:

– Преди да дойдеш, подобаваше, а след като дойде, станах недостойна. Хайде, ставай, искам да се изкъпя. Сижън и Шъюе вече са къпани, ще ти ги повикам!

А Баою се засмя:

– Аз пък досега пих вино, също трябва да се изкъпя. Щом и ти не си се къпала, пригответи вода и ще се изкъпем заедно.

– Стига, стига! – разсмя се Цин’уън, като махна с ръка. – Не смея да върша такива лудории с господаря. Добре помня как веднъж Бихън те придружи в банята и два-три часа се бавихте там. Не зная какво толкова правихте, на никоя от нас не ѝ бе удобно да влезе. После, като се изкъпахте, влязох да погледна: водата по пода бе заляла краката на леглото, даже рогозката отгоре бе здравата намокрена. Какво беше това къпане, това чудо? Няколко дни се смяхме. Друго, нямам време да се оправя с толкова вода, а и не е хубаво да се къпеш заедно с мен. Сега е по-прохладно, няма нужда да се къпя, а на теб ще ти донеса леген с вода – лицето да си умиеш, косата да си срешиш. Юен’ян тъкмо е изпратила най-различни плодове, които се охлаждат в кристалната купа. Ще кажа да ти донесат да хапнеш, искаш ли?

– Щом е тъй и няма да се къпеш – рече усмихнат Баою, – ще си измия ръцете и ми донесете да хапна плодове.

– Нали каза, че съм глупачка – отговори засмяна Цин’уън, – щом дори ветрилото счупих, хич не съм годна да ти нося плодове. Ами ако пак строша паницата, още по-лошо ще стане.

– Щом ти се троши, тогава троши! – засмя се Баою. – Вещите са, за да се използват от хората – и толкоз. На теб ти харесва едно, на мен друго, всеки си има предпочитания! Ветрилото например се използва за веене, но ако на теб ти харесва да се забавляваш, като го късаш, какво от това? Само не трябва да си изливаш гнева върху него. Чашите и чиниите са да слагаме в тях пиетета и храна. Ако ти харесва звукът от трошенето им, вземи и троши тогава, голяма работа! Само не прави това с тях, когато си ядосана за нещо. Това означава да цениш вещите.

Като чу това, Цин’уън се засмя:

– Щом е тъй, дай ми да скъсам едно ветрило – най-обичам звука от късането на ветрило!

Баою се разсмя и веднага ѝ донесе ветрило. Цин’уън го пое и като се изкиска, наистина го съдра на две, а след това отново се засмя няколко пъти. А Баою стоеше отстрани и се смееше:

– Хубаво го скъса! Хайде още едно, но по-звучно!

Както си говореха, при тях неочаквано дойде Шъюе, хвърли им един поглед и възмутено рече:

– Престанете с тия зли дела!

Но Баою се втурна към нея, грабна от ръцете ѝ ветрилото и го даде на Цин’уън, тя го пое и тутакси го скъса на две. Двата избухнаха в смях.

– Що за дивотия! – разсърди се Шъюе. – Моето ветрило да късате за забавление!

– Чудо голямо! Иди вземи друго от раклата с ветрила – отвърна със смях Баою.

– Такава била работата, значи! – сопна се Шъюе. – Ами тогава изсипи цялата ракла и ѝ ги дай всичките, да къса на воля!

– Донеси ги тогава, де! – смееше се Баою.

– Аз няма да се занимавам с такива зли дела! – рече Шъюе. – Не ѝ е счупена ръката, сама да иде да си вземе.

Цин’уън със смях се отпусна на леглото и рече:

– Уморих се! Утре пак ще късам.

А Баою ухилено добави:

– Древните са рекли: „И хиляда кюлчета злато трудно могат да купят усмивка!“ Какво струват няколко ветрила?

Като рече това, той повика Сижън. Тя тъкмо се беше преоблякла и веднага излезе. Малкото слугинче Дзяхуей дойде да събе-

ре нахъсаните ветрила и всички останаха на хлад. За тая вечер – толкова.

По обед на следващия ден госпожа Уан, Баочай и Дайю с останалите момичета седяха в покоите на старата госпожа Дзя, когато някой рече:

– Пристигна госпожица Ши.

След миг се появи и Ши Сян'юн начело на цяла дружина слугинчета и дойки. Баочай, Дайю и момичетата бързо се завтекоха да я пресрещнат долу пред стълбището. Младите братовчедки и сестри не бяха се виждали цял месец и при тая среща те, естествено, бяха особено любвеобилни.

Когато след малко влязоха в покоите, всички любезно се поздравиха с поклон.

– Горещо е – рече старата госпожа, – я по-добре си съблечи горната дреха.

Сян'юн веднага стана и сне връхната си дреха, а госпожа Уан усмихнато рече:

– За какво си се навлякла толкова?

– Втората леля ме накара да ги облека – обясни със смях Сян'юн. – Хич не съм и искала.

– Вие не знаете – обади се отстрани Баочай, – че Сян'юн сама се навлича, а обича да навлича и останалите. Миналата година в третия и четвъртия месец, когато живееше тук, тя облече дългополата дреха на Баою, обу и ботушите му, препаса и пояса му: погледнеше ли я ненадейно човек – същински Баою, само че с две обеци. И както стоеше така зад стола, измами дори старата госпожа, която възкликна: „Баою, ела тук и внимателно обери праха от ресните на лампата над мен, че ми влезе в очите.“ А тя само се смееше и не отиваше. Никой не издържа, разсмяхме се от сърце. Едва тогава старата госпожа също се разсмя и ѝ рече: „Че ти си по-хубава облечена като момче!“

– Това нищо не е! – рече Дайю. – Предната година, през първия месец, тя дойде при мен и остана два дни; заваля сняг. Баба и вуйна таман се бяха върнали от „поклонение на сенките“ и новото яркочервено наметало на баба бе оставено при нас. Никой не я усети как го наметна – хем голямо, хем дълго, – взе кърпа, намота я около талията си и хукна навън със слугините да правят снежен човек, ама без да ще, се препъна и цялата се окаля.

Всички си спомниха тая случка и се разсмяха.

Баочай с усмивка се обърна към дойката Джоу:

– Мамо Джоу, вашето момиче винаги ли е било така палаво?

Дойката на Сян'юн – мама Джоу, се разсмя, а Инчун със смях отвърна:

– Само палава да беше! Вечно ми дотяга с дърдоренето си! Щом отиде някъде да спи, все дъра-дъра-дъра, засмее се, заприказва, засмее се, заприказва и хич не знам откъде ги вади всичките тия измишльотини!

– Сега трябва вече да се е поправила – обади се госпожа Уан. – Предния ден идваха хора да я видят, току-виж се омъжила – мигар и в дома на свекърва си ще е такава?

А старата госпожа Дзя попита:

– Ще останете ли днеска, или ще се прибирате у дома си?

– Че не видяхте ли, стара господарке, колко дрехи сме надонесли, мигар не ще останем поне два дни? – засмя се дойката Джоу.

А Сян'юн попита за Баою:

– Бате Баою не е ли у дома?

– За друго не я е еня, само за бате ѝ Баою! – усмихна се Баочай. – Дватамата обичат да се шегуват и е явно, че девойчето все още си е палаво.

– Вече пораснахте – намеси се старата госпожа, – не използвайте детските си имена.

Тъкмо в тоя миг неочаквано се появи Баою, който засмяно рече:

– О, и сестрицата Юн е вече тук! А защо, когато пратих човек да те вземе предния ден, ти не дойде?

– Тъкмо старата госпожа каза да не използвате детински имена – каза госпожа Уан, – а тоя пак взе да ги нарича с тях.

– Батко ти е приготвил за тебе нещо хубаво и те чака да ти го даде! – рече Дайю.

– Какво хубаво нещо? – попита Сян'юн.

– И ти ѝ вярваш? – засмя се Баою. – Само няколко дни не сме се виждали, а ти още си пораснала.

– Кака Сижън добре ли е? – засмя се и Сян'юн.

– Да, благодаря, че не я забравяш – отговори Баою.

– Донесла съм нещо хубаво за нея – каза Сян'юн и при тия думи измъкна копринена кърпа с възел, в която бе завързан някакъв предмет.

– Какво е това хубаво нещо? – полюбопитства Баою. – Я по-добре ѝ донеси два от ония пръстени с вишневочервен халцедон, каквито изпрати предния ден.

– А това какво е? – засмя се Сян'юн и размота вързопчето.

Всички погледнаха – наистина бяха пръстени с вишневи камъци като предишните, четири на брой.

– Я вижте що за човек е тя – усмихна се Дайю, – предния ден изпрати човек да ни донесе онези, защо и тези не му даде, да си спестиш труда? Днес сама ги носиш нарочно, а аз си мислех, че носиш нещо рядко и невиджано, пък то – тия нещица. Ти наистина си ми глупава!

– Глупавата си ти! – засмя се Сян'юн. – Нека ви разкрия причината, пък сами решете кой е глупав. Когато ви изпратих ония неща, нямаше нужда изпратеният да казва нещо – още щом ги погледнехте, щеше да стане ясно, че са за госпожиците. Ако обаче пратех с тях и за момичетата, трябваше да му кажа кой за кое момиче е. Ако пратеникът беше умен – хубаво; ако пък беше малко глупав – имената им не са малко, щеше да ги обърка, та и вашите пръстени щеше да смеси с техните. Ако можех да пратя жена да ги донесе – хубаво, ала она ден се случи момче да пратя, как да му изредя толкова момичешки имена? Затова сама ги донесох. Е, какво, не е ли ясно?

След тия думи тя почна да реди пръстените и да обяснява:

– Един за кака Сижън, един за кака Юен'ян, един за кака Дзинчуан, един за кака Пинг'ър – тук има тъкмо за четири момичетата, щеше ли някой от слугите да ги запомни толкова ясно?

Като чува това, всички се засмяха: „Наистина ни е умница!“

– Пък и умее да приказва, никому не остава длъжница! – добави със смях Баою.

Като го чу да говори така, Дайю рече насмешливо:

– Ако не умееше да приказва, щеше ли достойно да носи *златен цилин*?

И с тия думи тя стана и си тръгна. За щастие, никой от останалите не чу подмятането ѝ, едничка Баочай се засмя, без да отваря устни. Чу я и Баою и отново се разкая за необмислените си думи, но щом видя усмивката на Баочай, неудържимо се засмя и той. Като го видя, че се смее, Баочай се вдигна и бързо се махна, настигна Дайю и двете продължиха заедно с разговор и смях.

Тогава старата госпожа Дзя се обърна към Сян'юн:

– Пийни си чай, почини си, па иди да навестиш зълвите си. На двора е прохладно, идете със сестрите да се поразходите.

Сян'юн каза „добре“, скъта пръстените в кърпата, отдъхна си, след това стана и отиде да потърси Сифън. Сподиреха я момичетата и дойките ѝ. Когато стигнаха дома на Сифън, постояха, поговориха, посмяха се. После Сян'юн си тръгна и пое към „Величествени гледки“, където навести Ли Уан, поседяха малко и тя се упъти към

„Двор на отрадна аленина“, за да види Сижън. Там Сян'юн се обърна към придружаващите я и им рече:

– Не е нужно да идвате с мен, идете да се видите с близките си. Нека с мен остане да ми прислужва само Люър (Цуйлю) и толкоз.

Придружителките ѝ се поклониха и се разпиха коя при зъла, коя при снаха, а там останаха само Сян'юн и Цуйлю.

– Как тъй тези лотоси още не са цъфнали? – попита Цуйлю.

– Още е рано за това – отвърна Сян'юн.

– Досущ като ония в езерцето у дома са – рече Цуйлю, – с цветчета, надиплени като пагода.

– Техните дори не могат да се сравнят с нашите – добави Сян'юн.

– Я виж, там имат нарово дърво – възкликна Цуйлю, – с четири-пет клона един над друг, все едно няколко пагоди една върху друга – много трудно е да се отгледа такова дърво!

– Цветята и тревите са като хората – обясни Сян'юн, – когато в жилите им има изобилие от *ци*, те се развиват чудесно.

– Не вярвам на това – отвърна лице Цуйлю. – Ако бяха като хората, защо тогава не съм виждала човек с глава, пораснала върху главата му?

Сян'юн не издържа и прихна при тия думи.

– Казвала съм ти да не говориш толкова – каза ѝ тя, – а ти напук, обичаш приказките. Как да ти отговори човек на това? Всичко под небесата се ражда от два вида енергия *ци* – *ин* и *ян*, всичко добротворно или злотворно, всичко чудесно или отвратително, всички безбройни промени и изменения са породени от взаимодействието или противодействието между *ин* и *ян*. Всичко, което се появява на света, дори най-рядко и нечувано сред хората, е подчинено на същата закономерност.

– Щом е така – отвърна Цуйлю, – тогава от най-дълбока древност, от първите дни на света, всичко е някаква *ин* или някакъв *ян*, нали?

– Що за умница си ми ти! – засмя се Сян'юн. – От глупост, та на по-голяма глупост! Какво е това „някаква *ин*“, „някакъв *ян*“!? Дори самите думи *ин* и *ян* са всъщност едно понятие: когато *ян* се изчерпи, той преминава в *ин*; изчерпи ли се *ин*, тя се превръща в *ян*. А не „някакъв *ян*“, който се ражда, щом „някаква *ин*“ свърши; или „някаква *ин*“, дето се поражда, когато „някакъв *ян*“ се изчерпи.

– Сложно е до побъркване – отвърна Цуйлю. – Какво е това *ин-ян*, нито него, нито сянката му виждаш? Само това ще попитам госпожицата: на какво прилича тоя *ин-ян*?